

**HAJDÚDOROG ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET**

**KOCKÁZATKEZELÉssel ÉS TŐKEMEGFELELÉssel KAPCSOLATOS  
INFORMÁCIÓK NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA  
2013. ÉV**

**2014. május 26.**

**A Hajdúdorog és Vidéke Takarékszövetkezet a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII törvény (Hpt.) 137/A §, valamint a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.04). Kormányrendeletben előírt szabálynak történő megfelelés körében a következőkben részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra a 2013. december 31-i vonatkozási időpont alapján.**

### **Kockázatkezelési elvek, módszerek**

A kockázatkezelés elsődleges célja a Takarékszövetkezet pénzügyi erejének és jó hírnevének védelme.

A kockázatkezelés céljai elérése érdekében méri és elemzi a Takarékszövetkezet kockázati kitettségeit, az így nyert információkat feldolgozza, kockázatvállalási szabályokat alkot, kockázatkezelési rendszereket működtet és kimutatja a kockázatvállalás által indokolt tőke mennyiségét. A tőke vagy más néven belső tőkeigény a kockázati profilhoz szükséges, a Takarékszövetkezet által elvégzett belső tőkemegfelelés értékelési folyamat eredményeként adódó tőke összege.

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési politikája az alábbi fő pilléreken nyugszik:

- a kockázatkezelés során a piaci gyakorlatban elfogadott legjobb megközelítések, módszerek alkalmazása,
- a kockázatkezelési folyamat a Takarékszövetkezet átfogó irányítási rendszerének része, szempontjai beépülnek a stratégiai- és éves tervezésbe,
- üzletágak, termékek kockázatainak feltárása és folyamatos monitoringja,
- a kockázatok figyelembe vétele az üzleti döntéseknél.

### Kockázati stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát, összhangban az üzleti stratégiával.

A kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és a következő témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés felépítése, szervezeten belüli elhelyezkedése

### Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek alkalmazása a Takarékszövetkezet egészére egységes és kötelező.

Ezek az elvek a következők:

- a prudens kockázatvállalás elve,
- az elfogadott legjobb piaci gyakorlat alkalmazásának elve,
- az összeférhetlenség kezelésére és elkerülésére kialakított elv, valamint
- az új tevékenységek, üzletágak, termékek indításakor kockázatkezelési szempontjainak figyelembe vétele.

### Kockázatkezelési alapelvek

- 1.) A Takarékszövetkezet úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A biztonságot működés elv alapján megfelelő tőketöbblettel kell biztosítani a jogszabályokban meghatározott minimális tőkekövetelményen felül.
- 2.) A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy a kockázatkezelésért felelős személy(ek) ne végezhesseken olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel összefüggnek.
- 3.) A Takarékszövetkezet a kockázatokat a belső szabályzatokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
- 4.) A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli, jelentést készít róla. A kockázatokat – ahol az lehetséges – limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít.
- 5.) A Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.

- 6.) A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával.
- 7.) A Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
- 8.) A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelési módszereit.
- 9.) A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet számára veszteséget okozott.
- 10.) A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amely alapján a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

### Kockázatkezelési célok

- 1.) A Takarékszövetkezet, mint kis intézmény, a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit ilyen irányban törekszik fejleszteni.
- 2.) A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége, a termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
- 3.) A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, elemzi az egyes kockázati típusokra vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80,0%-os limitterhelésnél jelez az ügyvezetésnek, illetve az üzleti területeknek a limitek betartása, illetve biztosítása érdekében.
- 4.) A Takarékszövetkezet a lényeges kockázatokra vonatkozóan – a felügyeleti jelentésekkel összhangban - készít jelentést az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak.

### A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen típusú és milyen mértékű kockázatot képes felvállalni,
- a felvállalt kockázatból milyen mértékű megtérülés várható,
- rendelkezik-e valamely területen komparatív előnnyel, továbbá
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat.

### A kockázati étvágy mértékére vonatkozó általános célkitűzés

- 1.) A Hpt. 76. § (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény, amennyiben a (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő a Takarékszövetkezet számára.
- 2.) A Hpt. 76/K § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (II. pillér) alapján meghatározott tőkeszükséglet, melynek számítása a Felügyeletnek a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatáról szóló útmutatójában foglaltak figyelembe vételével történt 2013 októberéig. A Takarékszövetkezet 2013 novemberétől módosította tőkekövetelmény

számítási módszerét. A szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról szóló törvény alapján a Takarékbank és a szövetkezeti hitelintézetek összevont felügyelet alá tartoznak. A szabályzatok egységesítése folyamatban van. Az OTIVA volt tagintézményeinek közös módszertanára térünk át, a belső tőkeszámítást is ezen módszertan alapján kell készítenünk.

- 3.) A Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege.

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra.

### Kockázati szerkezet

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét kockázati típusonként és – a hitelezési kockázati kitettségek esetében – kitettségi osztályonként kell bemutatni. A kockázati szerkezetben kerül be kell mutatni azt, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet.

A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A kockázati szerkezetet az egyes kockázati típusok vonatkozásában a szabályozási minimális tőkekövetelmény nagyságával jellemezzük.

Magyarország külső minősítését a Takarékszövetkezetnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie.

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a kockázati étvágya a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken

- vállalkozói ügyfelek – adósminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitettségre
- nagykockázatvállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázatvállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint

- ügyfelek/partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitétségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitétségre
- egy ágazattal szembeni kitétségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- nem-kereskedési könyvi kamatkockázat – a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportok – a belső szabályozásban meghatározottak (pl. egyes lakossági terméktípusok)

Kockázat mérési módszereket a Takarékszövetkezet a sztenderd (hitelezési kockázat esetében), illetve alapmutató módszerrel méri.

### Kockázatkezelés felépítése, szervezeten belüli elhelyezkedése

A Takarékszövetkezetnél a kockázatok alapos figyelésére, elemzésére, a kockázatok előzetes kiszűrésében az illetékes döntési szinteken lévő személyek a felelősök.

A Takarékszövetkezetnél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért az Elnök-Ügyvezető a felelős.

Igazgatóság feladata és hatásköre

- Kockázati stratégia elfogadása
- Kockázatkezelői módszerek, szabályzatok elfogadása
- Kockázat kezelő beszámoltatása
- Kockázati limitek évenkénti felülvizsgálata

A kockázatkezelő feladata, hatásköre

A kockázatkezelő hatáskörébe tartozik a nagyobb összegű kockázatvállalással kapcsolatos ügyiratoknak a kérelem befogadásától a hitel kifolyósításáig/bankgarancia vállalásáig részletes átvizsgálása, a döntéshozó által előírt feladatok megvalósulásának rendszeres ellenőrzése. A munkája során köteles ellátni mind a munkaköri leírásában, mind a Takarékszövetkezet belső szabályzataiban a részére meghatározott feladatokat.

A kockázatkezelő a kockázat vállalásra vonatkozó dokumentumokba irat betekintési joggal rendelkezik. Munkája során a kockázatvállalásokban résztvevő dolgozók kötelesek az ellenőrzéshez szükséges minden adatot, dokumentumot és információt haladéktalanul a kockázatkezelő rendelkezésére bocsátani.

A Takarékszövetkezetünknel a kockázatkezelést ellátó dolgozó az üzleti területtől független ügyvezető irányítása alá tartozik.

## Javadalmazási politika

A Takarékszövetkezet alapvető célja olyan – a közép- és hosszú távú szemléletét tükröző, a jogszabályi előírásokra épülő, de méretének, belső szervezete és tevékenysége jellegének, körének és összetettségének megfelelő módon és mértékben az arányosság elvét szem előtt tartó – javadalmazási politika kialakítása és folyamatos működtetése, amely összhangban van üzleti és kockázati stratégiájával, értékeivel, érdekeivel és kockázattűrő képességével.

A Takarékszövetkezet a Javadalmazási Politikájának tartalmát méretével (mérlegfőösszeg, tőkeszint, szabályzat hatálya alá tartozók és kirendeltségek számának a teljes hitelintézeti, szektorhoz viszonyított aránya), belső szervezetével, tevékenysége jellegével, körével, nagyságrendjével, összetettségével és jogi formájából eredő sajátosságaival arányosan (arányosság elvének alkalmazása), a vonatkozó jogszabályi előírásokban foglaltakkal összhangban határozza meg.

A Takarékszövetkezet mérlegfőösszege nem haladja meg az 500 milliárd forintot és nincs olyan vezető tisztségviselője vagy munkavállalója, akinek az intézménytől vagy az intézménnyel együttesen összevont alapú felügyelet alá tartozó vállalkozástól származó éves jövedelme eléri a 300 millió forintot, így a Takarékszövetkezet a javadalmazási politika kialakításával és működtetésével kapcsolatos kötelezettségének – a Kormányrendelet 4. §-a alapján –

- a) a kiemelt személyek körének jelen Javadalmazási Politikában történő azonosításával (amelybe legalább az intézményt vezető első számú vezetőnek, a szervezeti egység vezetését ellátó igazgatósági tagnak, valamint a kockázatkezelésért felelős vezető bele tartozik), és
- b) a kiemelt személyek javadalmazása teljesítményjavadalmazási elemeinek a Kormányrendelet 7. § szerinti kötelező teljesítménymutatók és előírások alapján, jelen Javadalmazási Politika szerint történő meghatározásával, valamint pénzben történő megfizetésével tesz eleget.

A mérlegfőösszege tekintetében az Takarékszövetkezet piaci részesedése nem éri el az 5 % piaci részesedést, így – a Hpt. 69/B. § (6) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – külön javadalmazási bizottságot nem hoz létre.

A Javadalmazási Politika elveit az Igazgatóság fogadja el és vizsgálja felül, a Felügyelő Bizottság felel annak végrehajtásáért, míg azt a belső ellenőrzés legalább évente felülvizsgálja.

A speciális személyi hatály az arányosság figyelembe vétele mellett – a Kormányrendelet 4. § a) pontjában meghatározottak szerint – a Takarékszövetkezet alábbiakban felsorolt munkavállalóira terjed ki:

1. a Takarékszövetkezetet vezető első számú vezetője aki egyben Igazgatóság elnöke valamint a kockázatkezelésért felelős vezető,
2. az Takarékszövetkezet ügyvezetője (belső igazgatósági tag) ügyvezető-főkönyvelő,
3. az Takarékszövetkezet ügyvezetője (belső igazgatósági tag) ügyvezető-területi igazgató.

A teljesítményjavadalmazás (prémium ) maximális összege az alapbér 40%-a lehet az alábbi megoszlás szerint:

A nem teljesítő hitelek részarányának változása: 4%

A tőkekövetelmény előírásnak való megfelelés mértéke : 20%

A likviditási kockázatokat mérő mutatószámok változása: 4%

Az elért adózás előtti eredmény: 7%

A hitel betét aránya: 5%

Béren kívüli juttatásai: Önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás, önkéntes egészségpénztári hozzájárulás SZÉP kártya, sulicsekk.

Diszkracionális jutalom: törzsgárda jutalom.

2013 évben nem történt teljesítményjavadalmazási kifizetés.

Az Igazgatóság kiemelt személyi körbe nem tartozó tagjai, valamint a Felügyelő Bizottság tagjai, mint tisztségviselők részére tiszteletdíj formájában kizárólag alapbérből álló javadalmazás kerül meghatározásra.

A tiszteletdíj mértékét az Takarékszövetkezet küldöttgyűlése állapítja meg, a Felügyelő Bizottság javaslata alapján.

A teljesítményértékelés következő lépésből áll:

- (1) Éves célok kitűzése: tárgyév február 28-ig
- (2) Éves teljesítményértékelés: tárgyévet követő év április 30-ig

A Kormányrendelet 4. § b) pontja alapján – miután az Takarékszövetkezet jelen Javadalmazási Politika keretében a kiemelt személy kör teljesítményjavadalmazásának elemeit a Kormányrendelet 7. §-a szerinti teljesítménymutatók és elírások alapján határozta meg – a prémium kifizetése készpénzben történik, azonnali kifizetéssel, halasztási időtartam alkalmazása nélkül.

Az Igazgatóság jogosult a tárgyév folyamán a prémium tárgyévi csökkentéséről, illetve elmaradásáról is dönteni (pl. az Takarékszövetkezetre ható külső politikai, gazdasági, pénzügyi tényezők, veszteséges gazdálkodás, egyéb az Takarékszövetkezet üzleti eredményét befolyásoló események stb.) miatt.

A teljesítményjavadalmazással érintett szabályzat hatálya alá tartozók esetében – minden év december hó 2 napjáig prémiumelőleg fizethető, amennyiben az éves célkitűzések időarányosan teljesültek és az Takarékszövetkezet eredménye, tőkekövetelményeknek való megfelelése azt lehetővé teszi.

### Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

(Adatok ezer Ft-ban)

|                                                                                                                               |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Az alapvető tőke összege                                                                                                      | <b>381 360</b> |
| A járulékos tőke összege                                                                                                      | <b>0</b>       |
| A kiegészítő tőke összege                                                                                                     | <b>0</b>       |
| Az alapvető tőke pozitív összetevői                                                                                           | <b>381360</b>  |
| Az alapvető tőke negatív összetevői                                                                                           | <b>4 615</b>   |
| A járulékos tőke pozitív összetevői                                                                                           | <b>0</b>       |
| A járulékos tőke negatív összetevői                                                                                           | <b>0</b>       |
| A Hpt. 5. sz. melléklet 24. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott alapvető és járulékos tőke összege | <b>381 360</b> |
| A Hpt. 5. sz. melléklet 23. pontjának c) alpontjában meghatározott levonandó értékek                                          | <b>0</b>       |
| A Hpt. 5. sz. melléklet 29. pontja szerinti érték                                                                             | <b>381 360</b> |

### A hitelintézet tőkemegfelelése

Belső tőkeszükséglet meghatározásának koncepciója:

A hitelezési kockázatra tekintettel képzett tőkeszükséglet meghatározása az alábbi koncepció szerint történik:

- tőkeszükséglet = kockázattal súlyozott kitettség 8%-a

- főszabályként az I. pillér szerinti kockázati súlyok kerülnek megállapításra;
- egyes I. pillérben lefedett kitettségek az I. pillér szerinti kockázati súlytól eltérő súllyal kerülnek beszámításra a belső tőkeszükséglet meghatározásakor: az eltérő kockázati súlyok lehetőségei, illetve alkalmazásának szabályai (különösen az alkalmazható eltérítés minimuma és maximuma) a jelen módszertanban rögzített kockázati szempontok alapján lehetséges;
- a hitelezési kockázatok becsléséhez a hitelállomány kitettség és fedezeti szempontú megoszlását figyelembe vevő elemzés szolgál, amely kitettségi és fedezeti kategóriák tartalma az I. pillér szerinti (a Hkr-ben meghatározott) kitettségekkel és fedezetekkel egyértelműen megfeleltethető.

#### **A Takarékszövetkezet tőkemegfelelése 2013. december 31-én:**

|                                                                           |                |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Hitelezési kockázat szabályozói tőkekövetelménye:                         | 77 093         |
| Piaci kockázat tőkekövetelménye:                                          | 0              |
| Működési kockázat tőkekövetelménye:                                       | 46 319         |
| <b>Szabályozói tőkekövetelmény I. pillér:</b>                             | <b>123 412</b> |
| <b>II. pillér alatti tőkekövetelmény</b>                                  | <b>218 825</b> |
| <b>SREP szerinti tőkekövetelmény ( szabályozói tőkeszükséglet 136%-a)</b> | <b>167 840</b> |
| <b>Tőkemegfelelési mutató I. pillér alatt</b>                             | <b>24,72%</b>  |
| <b>Tőkemegfelelési mutató II. pillér alatt:</b>                           | <b>13,94%</b>  |
| <b>Tőkemegfelelési mutató SREP alatt:</b>                                 | <b>18,18%</b>  |

#### **A hitelezési kockázat tőkekövetelménye kitettségi osztályonként**

(Adatok ezer Ft-ban)

| Kitettségi osztályok                                                | kockázattal súlyozott érték | tőkekövetelmény |
|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------|
| központi kormányval vagy központi bankkal szembeni kitettség        | 0                           | 0               |
| regionális kormányval vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség | 3 196                       | 256             |
| közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség                      | 0                           | 0               |
| multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség               | 0                           | 0               |
| nemzetközi szervezettel szembeni kitettség,                         | 0                           | 0               |
| hitelintézzettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség   | 13 783                      | 1 103           |
| vállalkozással szembeni kitettség                                   | 167 209                     | 13 377          |
| lakossággal szembeni kitettség                                      | 156 791                     | 12 543          |
| ingatlanlallal fedezett kitettség                                   | 357 449                     | 28 596          |

|                                                        |         |        |
|--------------------------------------------------------|---------|--------|
| késedelmes tétel                                       | 56 594  | 4 527  |
| fedezett kötvény formájában fennálló kitettség         | 0       | 0      |
| értékpapírosítási pozíció                              | 0       | 0      |
| kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség | 0       | 0      |
| egyéb tétel                                            | 208 646 | 16 691 |
| Összesen:                                              | 963 668 | 77 093 |

A felsorolt kitettségi osztályokba besorolt kitettséghez a 537/2013. (XII.30.) kormányrendelet szerinti külön jogszabályban meghatározott kockázati súlyt kell alkalmazni.

#### A kitettség sztenderd módszer szerint számított értéke:

- a) eszköz esetén, annak könyv szerinti értéke;
- b) kitettségnek minősülő mérlegen kívüli kötelezettségvállalás esetén, a nyilvántartás szerinti értékének egyedileg megképzett kockázati céltartalékkal csökkentett összegének a külön jogszabályban meghatározott ügyletkockázati súllyal megszorzott értéke;
- c) származtatott ügylet esetén, a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték; vagy
- d) repóügylet, értékpapír- vagy árukölcsonzési ügylet esetén, a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték.

#### Hitelezési kockázat mérséklés

##### Elismerhetőségi feltételek

- (1) A hitelintézet által elismerhető, előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet lehet:
  - a) a mérlegen belüli nettósítás;
  - b) a repóügyletre, értékpapír- vagy áru-kölcsonzési ügyletre és egyéb tőkepiac vezérelt ügyletre vonatkozó szabványosított nettósítási megállapodás;
  - c) a biztosíték;
  - d) a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz vagy betét, az életbiztosítási kötvény vagy szerződés, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, a nem hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapír, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja.
- (2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti biztosítéknak minősül:
  - a) a pénzügyi biztosíték (különösen az óvadék),
  - b) az ingatlant terhelő dologi biztosíték (különösen az ingatlanon alapított zálogjog),

- c) az ingó vagyontárgyat terhelő dologi biztosíték (különösen az ingó dolgot terhelő zálogjog),
- d) a pénzügyi lízing, és
- e) követelést terhelő dologi biztosíték (különösen a követelésen fennálló zálogjog).

(3) A hitelintézet által elismerhető, előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet a garancia és a készfizető kezesség.

(4) A hitelintézet által - az (1)-(3) bekezdésen kívül - elismerhető hitelkockázati fedezet a hitelderivatíva.

#### Előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet

Elismerhető hitelkockázati fedezet a hitelintézet és ügyfele egymással szembeni követeléseinek mérlegen belüli nettósítása. Mérlegen belüli nettósítási megállapodás során, az adott hitelintézetnél elhelyezett betétek és általa nyújtott hitelek egymással szembeni beszámítása eredményeként módosítható a kockázattal súlyozott kitétségi érték és a várható veszteség értéke.

(1) A repóügyletre, értékpapír- vagy áru-kölcsönzési ügyletre, és egyéb tőkepiac vezérelt ügyletre vonatkozó szabványosított nettósítási megállapodást a pénzügyi biztosítékok átfogó módszerét alkalmazó hitelintézet ismerheti el hitelkockázati fedezetként, ha az ügylet tárgya megfelel a 196/2007.(VII.30.) Korm. rendelet 98-107. §-ban meghatározottnak.

#### Hitelezési kockázat-mérséklési technikák kombinációja sztenderd módszer szerint

(1) Ha a kockázattal súlyozott kitétségi értéket sztenderd módszer szerint számító hitelintézet egy kitétséget több hitelkockázati fedezet típussal fedez, akkor a hitelintézetnek a kitétséget úgy kell részekre osztania, hogy az egyes kitétségi részekhez egy hitelkockázati fedezet tartozzon. A kockázattal súlyozott kitétségi értéket az egyes kitétségi részekre külön-külön meg kell határozni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottakat alkalmazza a hitelintézet akkor is, ha egy hitelkockázati fedezet nyújtójának hitelkockázati fedezete több eltérő lejáratú részből áll.

#### **A késedelem és a hitelminőség-romlás megközelítése a belső szabályzatban**

A 250/2000. és 196/2007. számú kormányrendeletekben foglaltaknak megfelelően Takarékszövetkezetünk hitelezési kockázatával összefüggésben jelentkező késedelem esetén,

illetve a hitelminőség romlásakor alkalmazott eljárásokat belső szabályzatában rögzítette. A kötelezett nem teljesítésének a valószínűségét mutatja:

- a Takarékszövetkezetnek az ügyféllel szemben legalább kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló tőke és/vagy kamatkövetelése van,
- a Takarékszövetkezet a kitettség létrejöttét követően bekövetkezett jelentős hitelminőség-romlás miatt értékvesztést számolt el vagy kockázati céltartalékot képzett,
- a Takarékszövetkezet beleegyezik a hitelkövetelés pénzügyi nehézségek miatt történő átstrukturálásába, illetve fizetési halasztással csökkentett pénzügyi kötelezettségvállalást eredményez,
- az ügyféllel szemben csőd -, felszámolási vagy adósságrendezési eljárás van folyamatban,
- a Takarékszövetkezet felszámolási/végrehajtási eljárást kezdeményezett az ügyféllel szemben.

A Takarékszövetkezet csoportos minősítési eljárást alkalmaz a legutolsó lezárt évre vonatkozó auditált szavatoló tőke 0.5 %-át meg nem haladó lakossági, vállalkozói, önkormányzati és egyéb követelések besorolásánál. A Takarékbank által kiadott kötelező érvényű szabályzatnak megfelelően (2013 utolsó negyedévében) a limit az auditált szavatoló tőke 1%-ra változott, mely alapján megtörtént a hitelek besorolása, és az értékvesztés elszámolása.

Minősítés alapvetően a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelem időtartamához kötődően történik. Ennek alapján az alábbi kategória meghatározásokat alkalmazza a Takarékszövetkezet:

- problémamentes az a követelés, melynél a törlesztési késedelem mértéke lakossági hiteleknel legfeljebb 30 nap, vállalkozói hitelek esetében legfeljebb 15 nap,
- külön figyelendő az a követelés, melynél a törlesztési késedelem mértéke lakossági hitelek esetében 31-60 nap közötti,
- átlag alatti az a követelés, melynél a törlesztési késedelem mértéke 61-90 nap közötti,
- kétes az a követelés, melynél a törlesztési késedelem mértéke 91-365 nap közötti,
- rossz az a követelés, melynél a törlesztési késedelem mértéke 365 napot meghaladó.

A Takarékbank által kiadott kötelező érvényű szabályzatnak megfelelően (2013 utolsó negyedévében) a limit az auditált szavatoló tőke 1%-ra változott, mely alapján megtörtént a hitelek besorolása.

#### Az csoportos minősítési eljárás szabálya

Az egyszerűsített eljárás - lakossági, az egyéni vállalkozói, a vállalkozói, az önkormányzati és egyéb követelések besorolásánál legutolsó lezárt évre vonatkozó auditált szavatoló tőke 0.5 %-át meg nem haladó összeghatárig, valamint a le nem hívott folyószámla hitelkeretek összeghatár nélkül- során a késedelem időpontja alapján történik a követelések minősítési kategóriájának, valamint értékvesztésének meghatározása.

Az eszközminősítési kategóriákba sorolást - a tétel jellegétől függően - a következő szempont alapján kell elvégezni:

- a törlesztési rend betartása (késedelmi idő): a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása.

A késedelmes napok alapján kell a kintlévőséget a meghatározott kategóriába besorolni, valamint a kategóriához rendelt értékvesztést elszámolni (céltartalékot megképezni).

A késedelmes napokat az első fizetési kötelezettség elmaradásának időpontjától kell számítani.

A teljes szempontú minősítési eljárás alá tartoznak azok a lakossági, vállalkozói, önkormányzati és egyéb hitelek és le nem hívott folyószámla hitelkeretek, amelyek esetében az adóssal szemben fennálló követelés meghaladja a legutolsó lezárt évre vonatkozó auditált szavatoló tőke 0.5 %-át.

A befektetési és forgatási célú értékpapírokat, a hitelintézeteknél elhelyezett bankközi betéteket, a vagyoni érdekeltségeket, átvett és egyéb eszközöket és a mérlegen kívül vállalt kötelezettségeket összeghatártól függetlenül egyedileg kell minősíteni.

A teljes szempontú minősítés a következő tényezők alapján történik:

- a) az ügyfél- illetve partnerminősítés: a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége és az ezekben bekövetkező változások;
- b) a törlesztési rend betartása (késedelmi idő): a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása;
- c) az ügyfélhez kapcsolódó országhozbizonytatlanság (politikai és transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás;
- d) a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás;
- e) a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában) – a befektetések, a követelés fejében kapott készletek és a mérlegen kívüli kötelezettségek besorolásánál;
- f) a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség – a mérlegen kívüli kötelezettségek értékelését szolgáló besorolásnál.

A kintlévőségek minősítését a fenti tényezők együttes mérlegelése alapján állapítja meg a Takarékszövetkezet.

A teljes szempontú minősítést röviden, szöveges formában is indokolni kell, melyet a kölcsöndossziában kell megőrizni.

Prolongált hiteleket nem lehet problémamentes kategóriába sorolni (prolongált vagy újra tárgyalt szerződések) ha a kiváltó körülmények miatt várhatóan bekövetkező veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi.

## Az értékvesztések elszámolása és visszaírása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

A Takarékszövetkezet által elszámolt értékvesztés, illetve annak visszaírása meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározásánál tekintettel kell lenni a veszteség valószínűségére és nagyságára, a megtérülés valószínűségére, valamint az ügylet minősítési kategóriájára és a befolyó pénzbevételre vonatkozó számviteli előírásokra. Ha az eszköz könyv szerinti értéke a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést kell elszámolni, ha alacsonyabb, akkor az értékvesztés visszaírásával kell az eszköz könyv szerinti értékét növelni.

A Takarékszövetkezetnél az egyes tételek értékelésére, és az ehhez szükséges eszközminősítés, meglévő értékvesztés és céltartalék szintjének felülvizsgálatára negyedévente kerül sor.

Az ügyfélkövetelések esetében a Takarékszövetkezet értékvesztést számol el, amennyiben a követelés könyv szerinti értéke és várhatóan megtérülő értéke között a minősítés időpontjában veszteségjellegű különbség mutatkozik.

A Takarékszövetkezet a mérlegen kívüli kötelezettségek esetében a várható veszteségek fedezetére céltartalékokat képez. Ugyancsak céltartalékokat képez a nyugdíjra és végkielégítésre, valamint a számviteli törvényben meghatározott várható kötelezettségek és költségek fedezetére.

A várható megtérülés meghatározása során a Takarékszövetkezet az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a veszteség keletkezésének valószínűsége és nagysága,
- a megtérülés valószínűsége,
- az eszköz minősítési kategóriája,
- a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számviteli előírások.

## A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembe vétele szerinti összes kitettsége osztályonként

(Adatok ezer Ft-ban)

|                                                                   | Összesen  | Átlag   |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|---------|
| Lakossággal fedezett kitettség                                    | 234 623   | 207     |
| Vállalkozással fedezett kitettség                                 | 264 860   | 4 647   |
| Központi kormány, központi bank                                   | 2 094 736 | 523 684 |
| Egyéb tétel                                                       | 271 563   | 5 431   |
| Regionális kormány, Helyi önk.                                    | 16 045    | 4 011   |
| Készedelmes tétel                                                 | 55 696    | 173     |
| Ingatlannal fedezett kitettség                                    | 1 021 084 | 3 570   |
| Hitelintézzettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség | 59 784    | 14 946  |

## **A kitettségek ügyfél kategória szerinti megoszlása (Adatok ezer Ft-ban)**

### Vállalkozással szembeni kitettség:

|           |         |
|-----------|---------|
| A osztály | 107 749 |
| B osztály | 49 687  |
| C osztály | 103 287 |
| D osztály | 4 137   |

### Lakossággal szembeni kitettség:

|           |         |
|-----------|---------|
| A osztály | 17 225  |
| B osztály | 13 152  |
| C osztály | 185 310 |
| D osztály | 18 023  |
| E osztály | 913     |

### Ingatlannal fedezett kitettség:

|           |         |
|-----------|---------|
| A osztály | 156 411 |
| B osztály | 72 577  |
| C osztály | 716 589 |
| D osztály | 75 507  |

### Késedelmes tétel:

|           |        |
|-----------|--------|
| A osztály | 102    |
| B osztály | 353    |
| C osztály | 16 888 |
| D osztály | 29 398 |
| E osztály | 8 955  |

### Központi kormány, központi bank:

|           |           |
|-----------|-----------|
| A osztály | 2 094 736 |
|-----------|-----------|

### Egyéb tétel:

|           |         |
|-----------|---------|
| A osztály | 270 583 |
| C osztály | 508     |
| D osztály | 472     |

Regionális korm. Helyi önk.

A osztály 16 045

Hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség

A osztály 59 784

**A kitettségek földrajzi – legalább országokénti megoszlása kitettségi osztályonként**

Az összes kitettség Magyarországi partnerekkel szembeni kitettségből keletkezett.

**A kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása:**

**(Adatok: ezer Ft-ban)**

| Kitettségi osztályok                                                | Hátralévő futamidő |                |                  |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------|----------------|------------------|
|                                                                     | éven belüli        | 1-5 év közötti | 5 éven túli      |
| Központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitettség        | 1 592 532          | -              | 502 204          |
| Regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség |                    | -              | 16 045           |
| Közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség                      |                    | -              | -                |
| Multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség               |                    | -              | -                |
| Nemzetközi szervezettel szembeni kitettség                          |                    | -              | -                |
| Hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség    |                    | 59 784         | -                |
| Vállalkozással szembeni kitettség                                   | 112 261            | 0              | 152 599          |
| Lakossággal szembeni kitettség                                      | 650                | 217 249        | 16 724           |
| Ingatlannal fedezett kitettség                                      | 72 444             | 54 087         | 894 553          |
| Késedelmes tétel                                                    | 9 346              | 10 098         | 36 252           |
| Fedezett kötvény formájában fennálló kitettség                      |                    | -              | -                |
| Értékpapírosítási pozíció                                           |                    | -              | -                |
| Kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség              |                    | -              | -                |
| Egyéb tétel                                                         |                    | 206 615        | 64 948           |
| <b>Összesen:</b>                                                    | <b>1 787 233</b>   | <b>547 833</b> | <b>1 683 325</b> |

## Késedelmes tételek

*(Adatok ezer Ft-ban)*

|                                                   | Összeg        | Tőkekövetelmény |
|---------------------------------------------------|---------------|-----------------|
| <b>Feldolgozó ipar</b>                            | 6 593         | 527             |
| <b>Kereskedelem, járműjavítás</b>                 | 259           | 21              |
| <b>Szállítás, Raktározás, Posta<br/>Távközlés</b> | 361           | 29              |
| <b>Ingatlanügyl., Gazdasági szolg.</b>            | 90            | 7               |
| <b>Ismeretlen ágazat</b>                          | 48 392        | 3 943           |
| <b>Összesen</b>                                   | <b>55 695</b> | <b>4 527</b>    |

## Hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek

*(Adatok ezer Ft-ban)*

|                  | Összeg        | Tőkekövetelmény |
|------------------|---------------|-----------------|
| <b>A osztály</b> | 2 096         | 128             |
| <b>B osztály</b> | 551           | 52              |
| <b>C osztály</b> | 24 357        | 1 604           |
| <b>D osztály</b> | 10 140        | 791             |
| <b>E osztály</b> | 8 006         | 568             |
| <b>Összesen</b>  | <b>45 150</b> | <b>3 143</b>    |

## Értékvesztések és a hitelezési veszteségekre megképzett céltartalékok

*(Adatok ezer Ft-ban)*

|                                               | Hitelek | Garanciák és ki nem<br>használt hitelkeretek | Összesen: |
|-----------------------------------------------|---------|----------------------------------------------|-----------|
| Egyenleg 2012. 12. 31. (nyitó<br>egyenleg)    | 129 569 | -                                            | 126 569   |
| Eladott és leírt követelések<br>értékvesztése | -       | -                                            | -         |
| Visszaírás/felszabadítás                      | 35 913  | -                                            | 35 913    |
| Képzés                                        | 39 948  | -                                            | 39 948    |

|                                                   |         |   |         |
|---------------------------------------------------|---------|---|---------|
| Árfolyamváltozások hatása                         | -       | - | -       |
| Egyenleg 2013. december 31-én<br>(Záró egyenleg)  | 133 604 | - | 133 604 |
| Értékvesztés/céltartalék nettó<br>változása       | 4 035   | - | 4 035   |
| Eladott és leírt követelések<br>értékvesztése     | -       | - | -       |
| Értékvesztéssel nem fedezett<br>leírt követelések | -       | - | -       |

## Sztenderd módszer

### A sztenderd módszer alkalmazásával kapcsolatos információk

A kockázati súlyok meghatározásakor a Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el.

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A § értelmében, a sztenderd módszer szerint számítja ki. A hitelezési kockázat mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint végzi.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendeletben meghatározott kitettségi osztályok valamennyikébe sorolja be.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a hatályos jogszabályokban (a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendeletben, az MNB-nek szolgáltatandó adatszolgáltatásra vonatkozó hatályos PM rendeletben) foglaltakat, valamint az MNB a tárggyal kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

## Hitelezési kockázat-mérséklés

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetében - tevékenységi profiljával összhangban - a felvállalt hitelezési kockázat kap jelentős szerepet. A várható veszteségek fedezésére a „Takarékszövetkezet tőkemegfelelése” fejezetben részletezett értékvesztés- és céltartalék-képzés szolgál; a nem várható veszteségekre pedig a szabályozói és belső tőkeszükséglet keretében szükséges tőkét tartalékolni. A Takarékszövetkezet a tőkekövetelmény mérséklésénél nem számol a nettósításból adódó hatásokkal. Ugyanakkor a kockázatkezelési

elvek, módszerekben megfogalmazott kockázatmérséklési technikák kiegészülnek az e fejezetben leírt elvekkel. A 250/2000. (XII. 24.) Kormányrendelet alapján készült Fedezetértékelési Szabályzat tartalmazza:

- azokat a szempontokat, tényezőket, amelyeket a fedezetek értékeléséhez, a fedezet típusától függően a fedezetek elfogadhatóságának (fedezeti feltétel), értékének, értékesíthetőségének és hozzáférhetőségének megállapításához vizsgálni kell,
- a szerződésekben szereplő leggyakrabban alkalmazott jogi kikötéseket, biztosítékokat, kapcsolódó szerződéseket, amelyeket a Takarékszövetkezet fedezetként alkalmaz,
- azokat a kockázatokat, amelyeket az adott biztosítéknak fedeznie kell,
- a fedezetek értékében bekövetkezett változások rendszeres figyelemmel kísérését,
- a fedezetek értékelése során a Takarékszövetkezet által alkalmazott módszereket, és azt, hogy milyen értéket lehet alapul venni a fedezet értékelésekor,
- a fedezetek meglétében, értékében és érvényesíthetőségében bekövetkezett változások esetén alkalmazandó eljárásokat, valamint a rendszeres, utólagos értékelés gyakoriságát.

### **A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei**

1. A hitel-előterjesztés és hiteldöntés során a Takarékszövetkezet elsődlegesen az adott ügyletből való megtérülés kockázatát vizsgálja és méri fel, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy az ügylet mögött álló biztosítékok minden esetben fedezetet nyújtsanak a tőkekövetelésre, valamint a járulékos költségekre.

A döntési jogkörök döntési szintekhez rendelve.

2. A kockázatvállalási döntés során a Takarékszövetkezet meggyőződik a szükséges fedezetek és biztosítékok meglétéről, jelenlegi és várható jövőbeni értékéről, terhelhetőségéről és hozzáférhetőségéről, valamint a kockázatvállalás időtartama alatt figyelemmel kíséri az ezekben bekövetkezett esetleges negatív és pozitív változásokat.

3. A fedezet meghatározásakor a Takarékszövetkezet az ügylet jellegét, az ügyfél- és partnerminősítést, valamint a fedezetek értékállandóságát veszi figyelembe.

4. A fedezet értékelését végző személy a kockázatvállalásról szóló döntésben nem vehet részt.

5. A hitelezési kockázat tőkekövetelményének sztenderd módszer szerinti meghatározásánál alkalmazható kockázat-mérséklési technikák kritériumainak teljesülésére kiemelt figyelmet fordít a Takarékszövetkezet. A belső szabályzatokban, eljárásrendekben is rögzítette a kedvezményes kockázati súly igénybeviteléhez szükséges intézkedéseket.

6. A fedezetek értékében bekövetkezett változásokat a hitel utógondozás keretében folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

A kötelezettségek mögött lévő fedezetek felülvizsgálatát a következő alkalmakkor kötelező elvégezni:

- legalább évente egyszer – a lakott lakóingatlanok és a következőkben említettek kivételével – az ügyfél felülvizsgálatával egy időben, amennyiben a piaci feltételek lényeges változásainak van kitéve, akkor ennél gyakrabban felül kell vizsgálni az ingatlan értékét

- háromévente a lakott lakóingatlanok esetében,
- pénzügyi biztosíték 6 hónap.

## **Elismert biztosítékok fő típusai**

A Takarékszövetkezet fő- (kockázatmentes és nem kockázatmentes), valamint mellék (kiegészítő) fedezeteket különböztet meg.

- 1.) Fő biztosítékok, melyeket a Takarékszövetkezet önálló biztosítékként fogad el:
  - Kockázatmentes biztosítékok (amelyek a kockázatvállalás megtérülésénél elsődleges fedezetet jelentenek)
    - Óvadékba helyezett forint- és devizabetét
    - Óvadékba helyezett állampapír (diszkontkincstárjegy, államkötvény, kincstári takarékkötvény, kamatozó kincstárjegy, stb.)
    - Óvadékba helyezett – a Takarékszövetkezet által kibocsátott – értékpapír, vagy betéti okirat
    - Állami garancia, kezesség
    - Bankgarancia, kezesség

Az előzőekben felsorolt kezességvállalások azon esetekben jelentenek kockázatmentes biztosítékot, amennyiben a teljes követelésre fedezetet nyújtanak.

- Nem kockázatmentes biztosítékok, amelyeket a Takarékszövetkezet önálló (fő) biztosítékként fogad el.
  - Jelzálogjog, keretbiztosítéki jelzálogjog ingatlanra
  - Jelzálogjog, keretbiztosítéki jelzálogjog, kézzelzálogjog ingó vagyontárgyakra (járművekre, gépekre, berendezésekre, kiegészítve a Közigazgatási Hivatal nyilvántartásába bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalommal és szintén nyilvántartott opciós szerződéssel.) (gépjármű 5.000.000 Ft kockázatvállalási összeghatárig)
  - Jelzálogjog, keretbiztosítéki jelzálogjog vagyona/vagyonrészre (tartós hitelkapcsolat és egyéb kiegészítő biztosíték – például árbevétel engedményezés, készfizető kezesség – esetén az adott ügylet csak cenzúra bizottsági hatáskörben engedélyezhető).
  - Zálogjog közraktárban elhelyezett árura (kizárólag tőzsdei forgalomban szereplő áruk elzálogosítása során rövid lejáratra folyósított hitel esetében.)
  - Opció (Kivételes esetben, kis összegű kockázatvállalásnál, egyéb másodlagos fedezetekkel kiegészítve alkalmazható, ingatlannál nem lehet fő fedezet.)
  - készfizető kezesség 2.000.000 Ft összegű kockázatvállalásig, mezőgazdasági őstermelők előző évi árbevétele,
  - Készfizető kezesség, lakossági hitelek esetében.
  - Követelést terhelő zálogjog
  - Követelés engedményezés elfogadása az alábbi esetekben:

- Engedményezés (ha az pénzkövetelésre vonatkozik, és kötelezettje, összege és esedékessége pontosan meghatározott, a kötelezett pedig a fizetési kötelezettségét elismerte)
  - Nemzeti- vagy Európai Unió forrásból származó támogatás(ok) előfinanszírozása.
- „A” vagy „B” minősítési kategóriába sorolt, a Takarékszövetkezet számára stratégiai partnernek minősülő ügyfelek, tartós (lehetőleg közbeszerzési eljárás után megkötött) szerződéses kapcsolatai alapján létrejött engedményezés, ahol a szerződött fél állami-, vagy fővárosi önkormányzat tulajdonában lévő cég, a szerződéses összeg nettó értékének maximum 70 %-ig. További feltétel, hogy a szerződésben rögzített érték teljes összegében engedményezésre kerül, melynek teljesítése elkülönített számlára történik. Az engedményezés mellett az elkülönített számlára érkező összeg óvadéki betétül szolgál, óvadéki szerződés megkötése mellett.
- A lakásszövetkezetek, társasházak részére nyújtható, lakás - előtakarékossággal kombinált, kamattámogatásos hitelkonstrukció esetében a lakásszövetkezet/társasház, illetve a lakásszövetkezeti tagok/társasházi tulajdonostársak egyedi lakás - előtakarékossági szerződéseit megtakarítási összegének kölcsönnyújtóra történő engedményezése.

2.) Önállóan nem, csak fő fedezetekkel együtt alkalmazható mellék (kiegészítő) biztosítékok:

- követelés engedményezés,
- készfizető kezesség 2.000.000 Ft összeget meghaladó kockázatvállalás esetén, mezőgazdasági őstermelők előző évi árbevétele,
- készfizető kezesség (lakossági hitelek kivételével),
- berendezésre, készletre, közraktárjegyre (kizárólag tőzsdei forgalomban szereplő árukra, hosszúlejáratra nyújtott hitelek esetében) kikötött zálogjog,
- gépjárműre kikötött zálogjog használt gépkocsi, ill. 5.000.000 Ft kockázatvállalási összeghatárt meghaladó kockázatvállalás esetén,
- garancia-alapok garancia vállalása,
- tőzsdén kívül forgalmazott részvény.

A fő- és mellék (kiegészítő) fedezetek arányát az alábbi tényezők figyelembevételével kell meghatározni:

- adósminősítés,
- fedezet jellege,
- kockázatvállalás jellege, nagysága,
- ügyfél fizetőkészsége és képessége korábbi ügyletek kapcsán,
- a hitel futamideje, törlesztése.

### **A Takarékszövetkezet hitelezése során garanciát nyújtók és kezességet vállalók köre**

1. Magyar Állam és költségvetési szervek
2. Hitelintézzettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás: Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány
3. Garantiqa Hitelgarancia Zrt.

A hitelezési kockázat-mérséklés során felmerülő, figyelembe vehető piaci- vagy hitelezési kockázat koncentrációk a Takarékszövetkezetnél jelenleg nincsenek.

Olyan kitettség jelenleg sincs a Takarékszövetkezetnél, mely esetében a mérlegen belüli és kívüli nettósítást követően készfizető kezességet, vagy hitelderivatívát vett volna figyelembe.

## **Kereskedési könyv**

Takarékszövetkezetünk nem rendelkezik kereskedési könyvben vezetendő pozíciókkal, s a jövőben sem tervezi kereskedési szándékkal tartott pozíciók felvállalását.

## **Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók**

A Takarékszövetkezet stratégiai céllal rendelkezik nem jelentős összegű részvényekkel. A cégek zártkörűen működnek, tőzsdén nem jelennek meg. A könyveinkben szereplő részvényérték bruttó 16 887 e Ft, megképzett értékvesztés 11 000 e Ft, a nettó értékük 5 887 e Ft.

A kamatkockázatot a Takarékszövetkezet a duration gap elemzés módszerrel méri. A kamatláb kockázat mérése havonta történik, a Takarékbank által kiadott belső tőkeszámítás keretében.

## **Értékpapírosítás**

A Takarékszövetkezetnek értékpapírosítási ügylete nincs, így ilyen jogcímen tőkekövetelmény számításra sem kerül sor.

## **Partnerkockázat kezelése**

A Takarékszövetkezet származtatott ügyletekkel – vagyis olyan befektetési ügyletekkel, amelyek értékét más értékpapírok, mögöttes termékek árfolyama határozza meg, tehát értéke másból „származik” -, nem foglalkozik.

## Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező eredményét és szavatoló tőkéjét érintő - működési kockázat tőkekövetelményét a 200/2007. (VII.30.) Korm. rendelet 3. §-ban és a Hpt. 76/J §-ban meghatározott alapmutató módszerével számítja ki.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előző három év auditált adatai alapján számított átlagos bruttó jövedelem tizenöt százaléka, melynek összege 2013. évre 46 319 e Ft.

Hajdúdorog, 2014. május 26.

Hajdúdorog és Vidéke Takarékszövetkezet  
Igazgatósága